

KURJER LITTEWSKI

w WILNIE dnia 10. Sierpnia V. S. ROKU 1810.

LONDYN d. 20 lipca. (: z Fran Berlin Hambur.) Dnia 17 przybył tu adiutant Lorda Wellington wyprawiony z depeszami dnia 4 lipca. Wódz angielski przewidziawszy, że twierdza Ciudad Rodrigo upaść musi i że Massena zechce potym uderzyć na woysko nasze, obrał stanowisko między Almeida i Celerico. Rodrigo miało być szturmowane i dobyte d. 5. iednak ieszcze niemamy pewney wiadomości o upadku tey twierdzy. W obozie oblegającym to miasto znayduie się 35000 francuzow. Lord Wellington słabszy przeszło 30000 od nieprzyjaciół niemógł odpowiedzieć oczekiwaniu mieszkańców, i żadney pomocy im nie dał. Bo gdyby naprzód postąpił, musiałby opuścić terazniejsze stanowisko, a nieprzyjaciół mógłby zayść z tyłu, odciąć odwrót i wielkie odnieść korzyści. Nie wątpimy, że przyydzie do walney rozprawy z Francuzami: lecz ona niemoże nastąpić chyba w położeniu naykorzystniejszym dla woyska naszego, iakie teraz mamy, pod Almeida lub iakie z tyłu znayduią się. Wszystlie środki ostrożności są przedsięwzięte. Trzy porty, w których statki są przygotowane do przyięcia woyska, znayduią się osadzone wielkimi bateriami. Margrabia Romana był w główney kwaterze woyska naszego na wielkiej radzie. Listy z Lizbony donoszą o blisko grożącym niebezpieczeństwie Ciudad Rodrigo. Nieprzyjaciół strzelał rozpalemi kulami do miasta. Przykopy zbliżyły się na 200 sążni. Conoc baterie nowe zadawały większe klęski. Lord Wellington wyiechał z Celerico na obeyrzenie stanowisk obozowych i przygotowania naydzielniejszey obrony w każdym przypadku. G. Hill z 10 t. anglikow G. Romana z 9 t. hiszpanow stoją na lewém skrzydle. Cała Portugallia niecierpliwie z boiaźnią czeka wielkich wypadkow w tey stronie—Podług rapportow z Gibraltaru woysko fr. pod Cadix obozujące wynoli 20 t.

W osadach hiszpańskich w Ameryce rozmaite postacie rzeczy. Jedne prowincye za udzielnoscia, drugie są za związkiem z metropolią. Rząd w Hawanach rozkazał obywatelom za przysiędz na wierność i posłuszeństwo Regencyi insurgentow hiszpańskich. Meksyk, Chili, Peru, Lima, nie nieprzedsiebiorą przeciwko Hisz. W Bounenes Ayres rozdwoione umysly gotują rewolucyę; Caracas odzyskała swoią niepodległość. Venezuela, to iest, mała Wenecya, na wyspach w południowey Ameryce zbudowana od familii Welser, ktorey karol 5 Cesarz roku 1526 darował tę część ziemi w nadgrode pożyczek wielorakich uczynionych w iego potrzebach, utrzymuie swój rząd i wolność niechcąc bynajmniey należeć ani do Hiszpanii, ani do Francyi, ani do Anglii.

Stany ziednoczone mają się zgromadzić na kongres do Wasington. Z Europy odebrana wiadomość, że okręty amerykańskie w portach hiszpańskich, neapolitańskich i francuzkich zatrzymane konfiskują się, uczyniła wrażenie na umysłach. Iedne pisma zapowiadają wojnę Ameryki przeciwko Francyi, drugie twierdzą iż nieprzyydzie do krokow nieprzyjacielskich—Handel nasz w tamtych stronach nayduie się w kwitnącym stanie—A. Strachan plynie do Indyi wschodnich. Koło przygórka dobrej nadziei ma przedsięwziąć wyprawę. Do tego celu zdobyliśmy wyspę poblizszą; a podbite Bourbon i Francuzką opuściliśmy. Z Madras doniesiono, iż wielu officerow za ostatnie bunt oddalonych zostało ze służby G. Achmuty odtąd ma mieć naywyższe dowodztwo—

W Ameryce ogłoszono depesze przez fregatę Adams z Londynu i Paryża przyniesione; i my kładniemy one w treści swojej. Na zalecenie sekretarza Stanow Ameryki Smith poseł amerykański w Paryżu Armstrong spytał Xcia Cadore, na iakich zasadach Imperator Napoleon odwołałby pamiętny na zawsze w dziejach handlowych dekret Berliński, ogłaszający Anglią całą w oblężeniu i nakazując cy konfiskatę wszystkich okrętow, któreby do niey, lub zamtąd plynęły: i czy Napoleon zniósłby takowe postanowienie gdyby Brytania W. cofnęła swoje pierwsze wyroki co do blokady Francyi i kraioy pod iey wpływem będących? Minister spraw zagranicznych Xże Cadore odpowiedział że iedyny warunek do zniesienia pomienionego wyroku iest ażeby Anglia podniosła wyrok swój pierwszy blokady Francyi, albo przynajmniey iedney iey części, to iest od Brestu aż do Elby. Potym poseł amerykański w Londynie, będący Pinkney, zapytał na piśmie Margrabiego Wellesley naczelnika interesow zagranicznych, iakie są blokady, któreby Anglia ieszcze za ważne uważała przeciwko Francyi. Margrabia dał odpowiedź, że blokada wszystkich brzegow rzek i portow od Elby aż do Brestu ogłoszona ieszcze w roku 1806 i rozkazami gabinetowemi 1807 Januaryi 7 zaięta, zostaje w pełney sile i dotąd skutek swój bierze.

Rząd nasz odebrał smutną wiadomość o przyłączeniu Holandyi do państwa fr. Z tego podobno powodu spadły nasze papiery. Z tey przyczyny admiralicya kazała budować i uzbraiać większą liczbę okrętow liniowych, ażeby w stanie była uważać całą rozciągłość brzegow, które są pod wpływem Napoleona. Co do papierow, kupcy Londynscy byli w banku ang. przekładając, ażeby zrobiono projekt na zmniejszenie ich massy. Pieniędzy papierowych peł-

no, a gotowizny nader mało. Budowa finansow na papierach tak jest słaba, iak nietrwały papier. Ruina kredytu grozi ruiną państwu. Przekładali, że wiele domow poupadało, że bankructwa iedne po drugich następują, że rzemieślnicy niemają sposobu do życia. Lecz liczba dyrektorow banku nie była pełna i dla tego nie niepostanowiono.

P A R Y Z d. 28 lipca. (: Paryż Fran i Monitora: Nakoniec twierdza Ciudad Rodrigo w naszym jest ręku. Cała rzecz obiasnia się z następujących urzędowych rapportow. „Donoszę, pisze M. Massena do Xcia Neufchatel, co zaszło d. 10 przy poddaniu się miasta Rodrigo. Z rana o 4tej baterye nasze, 45 harmatami, moździerzami, haubicami osadzone, rozpoczynszy ogień do wałow i wylomow, ciągle były do 4tej po południu. Każde działo na godzinę strzeliło od 12 do 15 razy. Nieprzyjaciel z razu słabo odpowiadał, w krótcę zupełnie umilkł. O 4tej G. Ruty dowodzący artyleryą, Szef inżynierow Couché, i szef batalionu Pelet mój pierwszy adiutant, wysłani poszli na rozpoznanie stanu fortyfikacyi i wylomu. Trzey ochotnicy Thirion kapral od grenadierow, Bombois karabinier Villered strzelec, podieli się oglądać sam wylom dla doniesienia, czy można isść do szturm, lub ieszcze nie? Ci odważni żołnierze natychmiast przeskoczyli oba wylomy, i dostawszy się do drugiego wału zawołali niech żyje Imperator, dali ognia do nieprzyjaciół i z najzimniejszą krwią nazad przez wylomy powrócili. Proszę dla nich o wstęgę legionu honorowego.

Ta piękna akcyja, w obliczu całego woyska spełniona, przyspieszyła marsz kolumn do szturm. Kapitan Spruling adiutant głównego sztabu poprowadził wszystkich strzelców, 500 woltierow i 500 grenadierow. Waleczni żołnierze stanowszy u wylomu, chcieli niezastawiając się lecieć do szturm, lecz oblężeni wywiesili w tym momencie białą chorągiew i poddali się na łaskę. GD. Loison dowódzca 3ciej dywizyi z korpusu M. Ney Xcia Elchingen komenderujący oblężeniem opanował miasto, a ciągnąc przez wylom osadził wały, baterye, bramy miasta i zbroiowni, magazyny amunicyi i żywności, kassy i domy publiczne. Załoga hiszpańska broń złożyła w arsenale. Noc całą G. Loison z brygadą przepędził na wałach. Adiutant dowodzący Rippert obiąwszy komendę miasta, zachował największą spokojność.

Załoga hisz. wynosząca od 7 do 8 tysięcy częściami przejdzie do Bayonne. W szpitalach wielka liczba ranionych; ci w miarę uleczenia się przeprowadzeni będą do Francyi. Znaleźliśmy w twierdzy 125 dział, wielką ilość proch, ołowiu, ładunkow, co wszystko po zaregistrowaniu doniesionem będzie. Podług wyznania Gubernatora hiszp, załoga, obywatele i wieśniacy ucierpieli nader wiele w ciągu oblężenia. Liczba poległych żołnierzy w obronie wałow wynosi 1000; daleko więcej zginęło mieszkańców—Komendant powiada, że dawno poddałby się z woyskiem, gdyby pospolstwo niegórowało. W tym zgadzają się wszyscy, że Anglicy zdraycy, którzy obiecawszy posiłki, przedłużyli ich obronę i naresztę opuścili. Ja byłem świadkiem wszystkich czynności oblężenia; i wi-

działem w woysku mężstwo gorliwość wytrzymałość żadnemi trudnościami niezachwianą, w officerach dzielność i rozsądek. Przełożę projekt do nadgrod które należą się pewnym GG. officerom, i żołnierzom iako największym zasługującym na względy J. J. Mości. Ten rapport jest zamknięciem dziennikow dotąd przesyłanych. Działo się w obozie pod Rodrigo d. 12 lipca. X.że Eslingen dowódzca armii fr: i Portugalskiej Marszałek Massena.

Do tego rapportu jest przyłączone historyczne opisanie całego oblężenia od początku. „Ledwo w połowie czerwca, pisze M. Massena, prawdziwe oblężenie miasta Rodrigo mogło rozpocząć się. Do tego czasu na zawadzie były ciągle deszcze, złe drogi, trudność transportow i blizki nieprzyjaciel. W nocy z dnia 15 na 16 otworzone zostały przykopy. Blizkie Obozy nieprzyjacielskich zastępow utrzymywały zapalczywość i zuchwałość mieszkańców. X.że Elchingen z prawego brzegu rzeki Agueda dzielnie atakował zamki miasta. Na lewym brzegu tej rzeki stało 8000 piechoty z całą iadą w odwodzie. Roboty koło oblężenia z wielką nader trudnością mogły być prowadzone, często przykopy wpadły na wodę lub skały. Dnia 25 otworzył się ogień z dział 46. Nieprzyjaciel mający dosyc zręczną artyleryą odpowiadał kulami, bombami i granatami. Hiszpani dzielnie bronili klasztorow przedwałowych i niewprzód opuścili, aż one spalone zostały. Załoga uczyniła wiele wycieczek, lecz wszystkie były odparte. Dnia 28 komendant Kerasti wezwany był do poddania się; lecz odrzucił tę propozycyą. Ogień rozpoczął się na nowo, baterye na 60 sążni zbliżyły się. Wszystko to działo się pod ogniem morderczym granat i haubic. Artylerya nasza zruynowała i zapaliła na wielu miejscach całe ulice. D. 9 lipca nowa bateria zaczęła bić na wały, i szmatami łamać mury. Po 56 godzinném strzelaniu zrobił się wylom od 15 do 18 sążni. Jeszcze w nocy obalono do fossy iedną kontreskarpę. Wszystko już było gotowe do szturm: wtenczas komendant wywiesił białą chorągiew i poddał się na łaskę.

Tak upadło iedno z ostatnich przedmurze insurrekcyi po uporczywey obronie w 16sto dniowym ogniu. Upadła twierdza w obliczu woyska ang, które nic nieprzedsięwzięło na podniesienie oblężenia. Ztąd załoga i mieszkańcy nader są rozziatrzeni na anglikow. Trudno opisać zniszczenie miasta, bo ledwo go wyobrazić można. Niema ani iednego domu całego; wszystkie budowy w ruinach. Przeszło 2000 ludzi z obywatelow i załogi poległo; 7000 żołnierzy broń złożyło w arsenale. Między ieniami znajduią się Don Andre Herasti i brygadier od artyleryi. Zdobyliśmy w mieście 6 chorągwi 125 dobrych dział największy z bronzu 200t, fun: proch, 1,200000 ładunkow, i wielką liczbę bomb oraz amunicyi. X. Elchingen i Abrantes znamiennie popisali się, iakoteż Generał artyleryi Eble. Pułkownik od inżynierow Valazy ciężko raniony. Artylerya dała niezliczone dowody rzadkiej gorliwości. Stratę naszą wyjaśnia upor, z iakim z obu stron walczone. Generałom Loison, Mermet, Simon i Ferey wieniem znakomite pochwały za doskonale prowadzenie powierzonych czynności. Działo się

w obozie pod Rodrigo dnia trzynastego lipca.

Król hiszpański Józef Napoleon jeszcze nie wyjechał z Madrytu; lecz nieprzestając mówić o blizkiej podróży tego monarchy do Saragossy; z kąd ma udać się do głównej kwatery 3go korpusu, który ma ruszyć na podbicie Walencji i obłężenie tegoż nazwiska stolicy. Rozchodzić się tu zaczęła wiadomość że M. Massena po zdobyciu Rodrigo zrobił wielorakie obróty ukrywające przed anglikami prawdziwy zamiar; że nagle zbliżywszy się do granic portugalskich uderzył na oboz Lorda Wellingtona i do szczeru zniósł całe wysoko nieprzyjacielskie, zdaje się iż ta ważna wiadomość jest zawczasem, bo Monitor zwyczajnie mieszczący rapporta od gońców przyniesione z Hiszpanii ogłosiłby najpierw tę nowinę; gdy teraz nienapisał o niej i słowa jednego.

WIEDEN d. 25 lipca. (z Berlinu Hamb.) Przeszły Flektor haski, którego kraie przez Napoleona zabrane składają teraz wielką część Westfalii, znajduje się teraz w krajach austr w Baden. Król holenderski Ludwik Napoleon bawi w Czechach w Teplitz. W Pradze znajduje się Cesarzowa. Z wielkim smutkiem przyjęła wiadomość o śmierci królowej pruskiej — Mówić tu zaczęto o powrocie ministra naszego Grafa Metternich, który już od kilku miesięcy bawi się w Paryżu. Głoszą że d. 13 czerwca podpisany został familiyny traktat między Franciszkiem a Napoleonem. Słychać także iż milicya nasza będzie zamieniona na gwardyę narodową. Według nowej ustawy żaden byż nie może o bywatelem, któryby lat 4 w tej ostatniej nie służył. Mówiono dawniej nader wiele o powrocie krajów Iliryjskich pod panowanie austriackie, wiele pisano o Tryście, który na nowo miał stać się składem przemysłu monarchii naszej i bramą handlową. Dziś niema żadnego podobieństwa w tej mierze: negocjacje niepomysłne z Anglią są nieprzelamaną zawadą lubo to niepewną jest rzeczą, czyby układy pomysłne z Brytanią Wzrodziły jaki skutek dobry dla Austrii. Zdawało się na koniec że ten powrót był przedmiotem zamiany na inne kraie, iak o tym były publiczne ogłosy; lecz Austriya mogła być przekonana że posiadanie każdej innej części jest pewniejsze i pożyteczniejsze dla monarchii aniżeli własność Tryestu. Ostatnie czasy dowiodły jaki pożytek Austriya odniosła z tej posiadłości.

Z morza adryatyckiego jest wiadomość że Angliey, oprócz opanowania wysp Jońskich zajęli wyspę Dalmacką. Grado i całą żywność z tamtąd przenieśli na okręty — Komunikacya z Turcyą zostaje na dawniejszym stopniu. Wielkie transporta bawełny pod zasłoną iazdy tureckiej przez Widdyn przychodzą do Węgier — Dnia 7 Jerzy Czerny miał wydać niedaleko Bacia wielką bitwę wojskom tureckim; ostatnie miały być mocno porażone. Ta jednak wiadomość potrzebuje potwierdzenia — Od granic Tyrolskich domiadujemy się że tam z powodu wybierania konskrypcyonistów wybuchnęły nowe rozruchy. Mianowicie w Passafer odczytnie sławnego insurgentów naczelnika Hoffer wieśniacy uderzyli na żołnierzy bawarskich, kilku ranili a kilku trupem położyli. Bataliony więc z Inspruck i Bawaryi zostały ruszo-

ne na stłumienie rozruchu i przyprowadzenie ludu zuchwałego do posłuszeństwa.

RZYM d. 14 lipca. (z Frank: Baren Ham) G. Miollis wyrokiem Napoleona mianowany General Gubernatorem departamentów naszych. Rada nasza postanowiła wystawić statwę dla Napoleona i wysłać deputacyą do Paryża dla złożenia holdu Rzymian i zaproszenia Imperatora do uszczęśliwienia miasta naszego najwyższą bytnością. Konskrypcyi prawa wszędzie z największą spokojnością spełniają się. Nigdzie nie było żadnego gwałtu; honor przewodniczy młodzieży. Vice-król włoski powrócił do Medyolanu i zaczął na nowo zatrudniać się administracyą królestwa.

Król sycylijski bawi się polowaniem. Królowa prawie nigdy z pokoju niewychodzi. Xże Leopold jest przy G. Stuart w Messynie. Królowiec bawi w Palermo przy rodzicach. Niedawno król odbywał popisy milicyi zgromadzonej nad ciążną Sycyliiską. Admiral Cotton, rozumiejąc że flotta Tulońska ma wyniszczyć morze i płynąć do Neapolu, postanowił opuścić Port Mahon, a zbliżyć się ku brzegom włoskim dla przejęcia eskadry fr. Koło Barceliony i na brzegach Katalonii ledwo zostało kilka fregatt i korwet, wszystkie inne okręty przylączyły się do głównej floty angielskiej. Admiral Cotton miał uczynić propozycyą ażeby wszystkie okręty hiszpańskie w Kartagenie i portach Balearskich były uzbrojone dla wzmocnienia floty ang. Lecz naczelnicy hiszpańscy lękają się, ażeby tym sposobem nie były zabrane ich okręty, i przeto odrzucili ten projekt. Wszystkie umysły tak są wyprawą zajęte, że zapominają o zniesieniu klasztorów: z Rzymu do Neapolu rozstawione są konie dla odbierania wiadomości najprędzych o czynnościach wojska przeznaczonego do Sycylii. Król Joachim wyjechał z Scilla do Piali, gdzie stoi dywizya 10t. G. Lamarque. Wystawiono dla króla namiot na pagórku panującym nad ciążną, z którego widać cały brzeg Sycylijski. Tamże robią się budy dla ministrów: albowiem głoszą że król długo w tej stronie zabawi się. W ciążninie stoją na kotwicach 3 okręty liniowe angielskie. Na brzegach koło Tropea, Scilla i Regio założone wielkie baterye osadzone są ciężkimi działami, 24 i 56 funtowemi. Te niepozwalają zbliżać się nieprzyjacielowi, zasłaniają i zabezpieczają żeglugę koło brzegów. Wielu bogatszych obywatelów z Rzymu i Neapolu udało się do obozu dla przypatrzenia się robotom, obrótom i trudnemu przedsięwzięciu.

Tym czasem dwie fregaty ang. wysadziły na Korsykę 360 ludzi, którzy po 2 godzinnej bitwie opanowali zamek miasta Bastia stolicy tej wyspy. Azatym zabrali z portu wszystkie statki, które tam znaleźli, potym zamek opuścili i z tą zdobyczą na morze oddalili się. Handel w portach włoskich Tulonie i Marselli utrzymuje się w kwitnym stanie z państwami Algeru Tunis i Tripoli. Mieszkańcy brzegów Barbaryi okazują daleko większą przychylność dla Francyi aniżeli dla Anglii. Ich okręty zawijające do portów dla zakupu żywności znajdują wielorakie trudności na przeszkodzie.

Przeciwnie wszelka jest łatwość dla poddanych Napoleona.

KOPPENGAGA 31 lipca. (z Hambur: Zurch:) Przybiegł do dworu naszego ze Szwecyi wysłany goniec z depeszami Karola 13. Sejm szwedzki nadzwyczajny d. 23 rozpoczął się w Erebro z ceremoniami zwyczajnymi przy ogłoszeniu dzieła i muzyki. Król odebrał wielorakie dowody przychylności narodu. Marszałkiem i pierwszym mówcą stanu Szlacheckiego mianowany Graff Fleming, mówcą stanu duchownego ogłoszony Biskup Lindholm. Zatrudniają się teraz sprowadzeniem prawnego wyboru posłów od stanu rolników. Powszecchność ciekawą jest, jakie opinie przyniosł G. Wrede z Paryża; Jeżeli sejm radzić się będzie głosu pospólstwa, wybor następcy tronu padnie na brata przeszłego królewicza. Przeszły król szwedzki Gustaw Adolf pod imieniem Grafa Gotterp żyjący opuścił Szwajcary, przejechał przez Hof, do Lipska w zamiarze udania się do Berlina. Mówią że pojedzie do Rosyi; drudzy inny cel tej podróży przeznaczają.

Okręty angielskie panują na morzu Bałtyckim. Niedawno jedna szalupa wcisnęła się skrycie do portu w Stralsundzie i tam zabrała korsarza francuzkiego Wagan; który wiele szkody handlowi ang przyczynił. Dziś uzbrojony przez ang. pod flagą fr: chwytą statki wszystkich narodów. Okręty ang. w liczbie 46 wzięte przez brygi duńskie w liczbie 46 zaprowadzone zostały do Christianzand wartość ich szacowana jest 5 milionów. Poseł duński Dornath udał się do Erebro i miał audyencję u Karola 13. Pułkownik Halst wysłany ze Sztokolmu do Xcia Augustenburga przejechał tedy z odpowiedzią, udając się przez Sund prosto do Erebro. Toż minister handlowy szwedzki powraca z Paryża na Sejm teraz utworzony. Publiczna ciekawość zajęta przyszłym wyborem, jest powodem do wielorakich zakładów, kto z kandydatów utrzyma się, a kto nieprzyjmie ofiary, lub czyje chęci usunione będą.

Kommissia na wysledzenie przyczyn zgonu królewicza ogłosiła niektóre okoliczności jeszcze niewiadome. Była wieść że Królewicz sypiał zawsze w otrwatyh pokojach, a potem drzwi zamykać rozkazał iak gdyby spisku na życie obawiał się. Kamerdyner wyznał, że to uczynił z własnego domysłu bez woli Xcia. Drugi był odgłos, że sam Xże w rozmowach oświadczył boiaźń spisku; lecz nayzaufansii jego adiutant Holst, sekretarz Kullberg i kamerdyner Juel oświadczyli, iż nigdy niesłyszeli Xcia o tym mówiącego, a nawet po ostatnim wyborze swoim, kiedy rozmawiał o przeciwney sobie fakcyi, nierzekł ani słowa o zamachu na życie, ani pokazał naymniejszego podeyrzenia o spisku. Powiedziano, że Xże wyieżdżając ze Sztokolmu przeczuwał śmierć nagłą, kiedy zalecił sekretarzowi Kulberg, ażeby w przypadku zeyścia oddał pewne papiery Xciu Krystyanowi rodzonemu bratu. Sekretarz wyznał że to prawda, lecz objaśnił że ta ostróżność pochodziła z uwagi, iż człowiek jest śmiertelny; i że później kiedy w Ecio zachorował Xże on odebrał rozkaz pilnego strzeżenia dokumentów i pieniędzy. Była wieść, że starano się otruć Xcia w kawie, bulonie i winie, i że lokay za-

chorował z boleści, że Xże nieużył zatrutych pokarmow. Kommissia odkryła, że w czasie wieczery u dworu, kiedy przypadek zepsuł iedną potrawę i nikt u stołu iesc niechciał, ieden lokay ziadł i zachorował, lecz prędko bez lekarstw ozdrowiał. Rozgłoszono, że w Aby Xże ziadłszy trochę zatrutego pasztetu zachorował, lecz pokazało się, że świta i służący iedli tenże pasztet, a nikt nie niecierpiał. Głoszono naresztę że na śniadaniu w Helsingborgu u Marszałka nadwornego Platen był otruty, lecz pokazało się, że Królewicz nieiadł, a towarzyszący iemu nieucierpieli, chociaż użyli potraw. Nakoniec dwóch officerow poświadczyło, że daleko na prowincyi słyszeli, że Xże umarł w podróży do Skanii, lubo ieszcze tam nie był wyiechał; tenże odgłos był w Sztokolmie, że Xże stracił życie w tém oddaleniu się. Lubo Kommissia tę okoliczność policza w rzędzie wszystkich wieści, które często chodzą i napelniają gazety, a rzadko sprawdzają się, i że ta ostatnia nie miałaby żadney wagi, gdyby nieumarł. Jak zaś ta wieść urosła, wysledzić niepodobna. Słowem Kommissia zakończyła, że nie podobna dociec iżby Xże umarł z powodu gwałtu i zdrady głoszeney.

FRANKFURT d. 27 lipca. (z Frankf. Zel, Baren, Hamb:) D. 25 przejechał tedy Graf Gotterp w nayściślejszym incognito. W Szwajcarach w Thun bawił 5 tygodni, co niedzielę bywał w kościele: w miejscach publicznych pokazywał się iako prywatny człowiek i niepozostawiał siebie nazywać Królem. Chodził często piechotą, lub konno iedził. Nad ieziozem Thun kupił majątek pod warunkiem, iezeliby Królowey podobało się to mieszkanie. Podróż odprawnie sam ieden w powozie na 4ry osoby; niema przy sobie żadnego towarzysza oprócz dwóch lokaiow, którzy siedzą na kozłach. Na sobie nosi frak szaraczkowy. W mieście naszym w Auszpurgu i Norymberdze przechadzał się po ulicach. W Szwajcarach głoszono, że iedzie do Wiednia, w drodze wieść rozeszła się, że udaie się na północ; teraz z Lipska piszą, że do Berlina iedzie. Gdzie ztamtąd uda się, niewiadomo.

Król westfalski posłał kilka orderow korony żelazney Królowi saskiemu; wzajemnie ten monarcha przesłał ordery saskie—Król pruski postanowił wystawić mauzoleum dla zeszyłej Królowey małzonki swojej w Charlottenburg; w tymże grobowcu, gdy sam Król zeydzie, ciało jego ma być złożone. Ludwika jest nazwana Prus ozdobą—Xże Meklenburski zamyka porty swoje, okrętom amerykańskim, aże niema sił dostatecznych na odparcie anglikow na przypadek niajazdu, przeto woyska fr: osadzać mają te kraie—Woyska fr: wszystkie przechodzą na brzeg lewy Renu; wiele regimentow udaie się do Hollandyi. Król hollenderski Ludwik Napoleon bawi w Teplitz. U wod tamecznych liczą 16 t: osob. Utrzymuie się statecznie odgłos, że Król hollenderski mieszkać będzie w Dreźnie, i całą zimę tam przepędzi: Przy królu znajduie się dwóch Hollendrow, którzy razem z tym monarchą opuścili oyczyznę.

Za pozwoleniem Cenzury Wileńskiey — W Drukarni Kuryera Litt: